

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 4

2026

ADABIYOT ORQALI TIL KO'NIKMALARI VA AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH

Allamurodova Sabohat Ibodullayevna

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, assistent

Annotatsiya

Adabiyotning til o'qitishdagi o'rni uzoq yillardan buyon ilmiy bahs mavzusi bo'lib kelmoqda. Shunga qaramay, ko'plab tadqiqotchilar adabiy matnlar til ko'nikmalarini rivojlantirish bilan bir qatorda axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda ham muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Ushbu maqolada EFL/ESL darslarida adabiyotdan foydalanishning axloqiy va pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, adabiyot nafaqat til kompetensiyasini rivojlantiradi, balki talabalarda empatiya, tanqidiy fikrlash va madaniyatlararo ongni shakllantiradi. Turli janrdagi adabiy asarlar orqali universal axloqiy qadriyatlar samarali tarzda singdirilishi mumkin.

Kalit so'zlar: adabiyot, EFL/ESL, axloqiy qadriyatlar, o'qitish, madaniyat, til kompetensiyasi

ФОРМИРОВАНИЕ ЯЗЫКОВЫХ НАВЫКОВ И ПРАВСТВЕННЫХ ЦЕННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ЛИТЕРАТУРУ

Алламуродова Сабохат Ибодуллаевна

Самаркандский государственный университет имени Шарафа Рашидова,
ассистент

Аннотация

В статье анализируется роль литературы в обучении языку и её педагогическое и нравственное значение. Рассматриваются возможности использования художественных текстов на занятиях EFL/ESL для развития языковых навыков и формирования моральных ценностей у учащихся. Результаты показывают, что литература способствует не только развитию языковой компетенции, но и формированию эмпатии, критического мышления и межкультурного сознания. Также обосновывается эффективность внедрения универсальных нравственных ценностей через произведения различных жанров.

Ключевые слова: литература, EFL/ESL, нравственные ценности, обучение, культура, языковая компетенция.

DEVELOPING LANGUAGE SKILLS AND MORAL VALUES THROUGH LITERATURE

Allamurodova Sabohat Ibodullayevna

Samarkand State University named after Sharof Rashidov, Assistant

Abstract

This article analyzes the role of literature in language teaching and its pedagogical and moral significance. It explores how literary texts in EFL/ESL classes can be used not only to develop language skills but also to foster moral values among learners. The findings indicate that literature enhances language competence while also promoting empathy, critical thinking, and intercultural awareness. It is also argued that universal moral values can be effectively conveyed through literary works of various genres.

Keywords: literature, EFL/ESL, moral values, teaching, culture, language competence.

Adabiyot insoniyat tarixida doimo muhim o‘rin egallab kelgan bo‘lib, u inson hayotining turli jihatlarini — quvonch, iztirob, ziddiyat va g‘alabalarni aks ettiruvchi noyob ma‘naviy hodisa sifatida namoyon bo‘ladi. Inson tafakkuri va ruhiy kechinmalarining badiiy ifodasi sifatida adabiyot nafaqat estetik zavq bag‘ishlaydi, balki jamiyatdagi ijtimoiy, madaniy va axloqiy jarayonlarni ham aks ettiradi. Shu bois, adabiyot har doim insoniyatning ma‘naviy rivojida muhim vosita bo‘lib kelgan. Xalq og‘zaki ijodida “har bir kitobdan nimadir foyda bor” degan fikr mavjud bo‘lib, bu adabiyotning umumiy tarbiyaviy ahamiyatini ifodalaydi. Shu bilan birga, Francis Bacon kitoblarni o‘zlashtirish darajasiga qarab “tatib ko‘riladigan, yutiladigan va chuqur o‘zlashtiriladigan” asarlarga ajratadi. Bu yondashuv adabiyotning nafaqat o‘qish obyekti, balki chuqur tahlil va tafakkur manbai ekanini ko‘rsatadi.

Adabiyot til va tafakkur o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni ta‘minlaydi. Tadqiqotchilarning ta‘kidlashicha, adabiy matnlar til o‘rganishda eng samarali vositalardan biri bo‘lib, ular o‘quvchilarga real kontekstda tilni anglash imkonini beradi (Hişmanoğlu, 2005). Shu bilan birga, adabiyot orqali til ko‘nikmalari alohida emas, balki integratsiyalashgan holda shakllanadi (Khan & Alasmari, 2018). Bu esa EFL/ESL darslarida adabiyotdan foydalanishning metodik jihatdan muhimligini asoslaydi.

Adabiy matnlar o‘zida nafaqat leksik va grammatik birliklarni, balki pragmatik va madaniy komponentlarni ham mujassam etadi. Van (2009) ta‘kidlaganidek, adabiyot o‘quvchilarga real hayotga xos til birliklari, idiomalar va nutq modellari bilan tanishish imkonini beradi. Shu sababli, adabiyot tilni o‘rganishda autentik material sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, adabiyot o‘quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi. Collins (1993) fikricha, badiiy matnlarni o‘qish jarayoni inson tafakkurini chuqurlashtirib, murakkab g‘oyalarni anglash va talqin qilish qobiliyatini shakllantiradi. Bu esa adabiyotning faqat lingvistik emas, balki kognitiv rivojlanishdagi rolini ham ko‘rsatadi.

Adabiyotning yana bir muhim jihati uning axloqiy-tarbiyaviy funksiyasidir. Akin (1995) tomonidan ilgari surilgan konsepsiyaga ko‘ra, adabiyot orqali ishonchlilik, hurmat, mas‘uliyat, adolat, g‘amxo‘rlik va fuqarolik fazilatlar kabi asosiy axloqiy qadriyatlar shakllantiriladi. Bu qadriyatlar adabiy asarlarda bevosita yoki bilvosita tarzda aks etadi va o‘quvchilar tomonidan tabiiy ravishda o‘zlashtiriladi. Shu nuqtai nazardan, William Shakespeare, Charles Dickens va T. S. Eliot kabi adiblar asarlari alohida ahamiyatga ega. Ularning ijodida insoniy fazilatlar, ijtimoiy muammolar va axloqiy dilemmalar chuqur yoritilgan bo‘lib, bu asarlar o‘quvchilarda axloqiy tafakkurni shakllantirishga xizmat qiladi. Masalan, Dickens asarlarida ijtimoiy adolatsizlik tanqid qilinsa, Shakespeare dramalarida inson tabiatining murakkabligi ochib beriladi, Eliot esa adabiyotning inson ruhiyatiga ta‘sir etuvchi kuchini alohida ta‘kidlaydi (Eliot, 1932).

Shuningdek, adabiyot madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda ham muhim vosita hisoblanadi. Baumbach va boshqalar (2009) fikricha, adabiyot jamiyatdagi mavjud qadriyatlarni aks ettirish bilan birga, ularni qayta ko‘rib chiqish va yangi qadriyatlarni shakllantirish imkonini ham beradi. Shu jihatdan adabiyot nafaqat aks ettiruvchi, balki yaratuvchi va transformatsion kuchga ega madaniy fenomen sifatida qaraladi.

Zamonaviy globallashuv sharoitida turli madaniyatlar o‘rtasidagi o‘zaro aloqalar kuchayib borayotgan bir paytda, EFL/ESL darslarida adabiyotdan foydalanish ayniqsa dolzarb hisoblanadi. Chunki adabiyot orqali o‘quvchilar nafaqat tilni, balki boshqa xalqlarning madaniyati, qadriyatlari va dunyoqarashini ham anglaydi. Bu esa ularning madaniyatlararo kompetensiyasini rivojlantiradi (Pantić, 2006). Demak, adabiyot EFL/ESL ta‘lim jarayonida ko‘p qirrali funksiyani bajaradi: u til o‘rganish vositasi, madaniy axborot manbai va axloqiy tarbiya omili sifatida namoyon bo‘ladi. Shu sababli, zamonaviy til ta‘limida adabiyotdan samarali foydalanish talabalarning har tomonlama rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Ilmiy manbalarda adabiyotning til o‘rganish jarayonidagi o‘rni keng va chuqur o‘rganilgan bo‘lib, u til kompetensiyasini shakllantirishning samarali vositalaridan biri sifatida

e'tirof etiladi. Xususan, Hişmanoğlu (2005) adabiyot orqali til ko'nikmalarini alohida emas, balki integratsiyalashgan holda o'rgatish zarurligini ta'kidlaydi¹. Uning fikricha, adabiy matnlar tilning tabiiy va kontekstual qo'llanishini ta'minlab, o'quvchilarda lingvistik sezgirlikni rivojlantiradi. Shu bilan birga, Khan va Alasmari (2018) adabiy matnlarning EFL sinflarida qo'llanilishi tilni real kommunikativ muhitda o'rganish imkonini berishini qayd etadi². Ular adabiyot o'quvchilarni jonli nutq, turli diskurs shakllari va madaniy kontekst bilan tanishtirish orqali til o'rganishni tabiiylashtirishini ta'kidlaydi. Bu esa tilni faqat grammatik tizim sifatida emas, balki ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida o'zlashtirishga yordam beradi.

Adabiyot o'quvchilarga nafaqat leksik va grammatik birliklarni, balki pragmatik va madaniy komponentlarni ham o'zlashtirish imkonini yaratadi. Van (2009) fikricha, adabiy matnlar real hayotiy vaziyatlarga xos nutq birliklari, idiomalar va stilistik vositalarni o'rganish uchun noyob imkoniyat yaratadi³. Shu jihatdan adabiyot autentik material sifatida til o'qitishda alohida ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, adabiyot o'quvchilarning kognitiv va interpretativ qobiliyatlarini rivojlantiradi. Muhammed (2013) ta'kidlaganidek, adabiy asarlarni o'rganish jarayonida talabalarning tafakkuri, tahlil qilish, talqin qilish va xulosa chiqarish ko'nikmalari shakllanadi⁴. Bu jarayon o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, Collins (1993) ham o'qish jarayonining inson tafakkurini chuqurlashtirishdagi rolini alohida ta'kidlab, adabiyot orqali murakkab g'oyalarni anglash va tushuntirish imkoniyati kengayishini qayd etadi.

Adabiyotning til o'rganishdagi yana bir muhim jihati uning madaniy funksiyasi bilan bog'liqdir. Baumbach va boshqalar adabiyotni nafaqat mavjud madaniy qadriyatlarni aks ettiruvchi, balki yangi qadriyatlarni shakllantiruvchi va jamiyatga tatbiq etuvchi vosita sifatida baholaydi. Shu jihatdan adabiyot madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Pantić (2006) fikricha, adabiyot orqali o'quvchilar boshqa madaniyatlarni chuqurroq anglash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Axloqiy nuqtai nazardan esa, adabiyot insoniy qadriyatlarni shakllantirishning samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Akin (1995) tomonidan ilgari surilgan "xarakterning olti ustuni" konsepsiyasi — ishonchlilik, hurmat, mas'uliyat, adolat, g'amxo'rlik va fuqarolik fazilatlar — ko'plab adabiy asarlarda o'z ifodasini topadi. Bu qadriyatlar ko'pincha badiiy obrazlar, konfliktlar va syujet rivoji orqali o'quvchilarga yetkaziladi. Shuningdek, adabiyotning axloqiy funksiyasi haqida Khan (2014) ham fikr bildirib, adabiy matnlar o'quvchilarda axloqiy tafakkur va ijtimoiy ongni shakllantirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi. Bu jarayon ko'pincha bilvosita tarzda amalga oshadi, ya'ni o'quvchilar obrazlar va voqealar orqali xulosa chiqaradi.

Bundan tashqari, Müller (2008) adabiyotdagi narrativ tuzilma va nuqtai nazar (point of view) axloqiy tafakkurga kuchli ta'sir ko'rsatishini qayd etadi. Uning fikricha, hikoya qilish usuli o'quvchining voqealarga bo'lgan munosabatini shakllantiradi va bu orqali axloqiy qarorlar qabul qilish jarayoniga ta'sir etadi.

Shunday qilib, ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, adabiyot EFL/ESL ta'limida ko'p funksiyali vosita sifatida namoyon bo'ladi. U til ko'nikmalarini rivojlantirish, madaniy ongni shakllantirish va axloqiy qadriyatlarni singdirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bois, adabiyotdan samarali foydalanish zamonaviy til ta'limining ajralmas qismi sifatida qaralishi lozim.

Metodologiya

Mazkur tadqiqot tavsifiy (descriptive) hamda sifat (qualitative) yondashuv asosida olib borildi. Ushbu yondashuv adabiyotning EFL/ESL ta'lim jarayonidagi o'rni va axloqiy funksiyalarini chuqur tahlil qilish imkonini beradi. Tadqiqotning asosiy maqsadi adabiy matnlar orqali axloqiy qadriyatlarning qanday shakllanishini aniqlash va ularning til o'qitishdagi pedagogik ahamiyatini asoslashdan iborat bo'ldi.

Tadqiqot jarayonida turli adabiy janrlar — she'riyat, hikoya, drama va romanlar — tahlil obyekti sifatida tanlandi. Bu janrlarning tanlanishi ularning til va axloqiy mazmunni ifodalashdagi turli imkoniyatlarga ega ekanligi bilan izohlanadi. Xususan, she'riyatda estetik va emotsional ta'sir

kuchli bo'lsa, drama va romanlarda ijtimoiy muammolar va insoniy munosabatlar kengroq yoritiladi. Bu esa axloqiy qadriyatlarni turli kontekstlarda o'rganish imkonini beradi. Tahlil jarayonida klassik va zamonaviy adabiy asarlar asos qilib olindi. Klassik adabiyot namunalari tanlanishi ularning vaqt sinovidan o'tgan universal qadriyatlarni o'zida mujassam etgani bilan bog'liq (Smith, 1988). Zamonaviy adabiyot esa hozirgi jamiyatdagi ijtimoiy va axloqiy muammolarni aks ettirishi bilan ahamiyatlidir. Shu tariqa, tadqiqotda tarixiy va zamonaviy yondashuvlar uyg'unlashtirildi.

Metodologik jihatdan tadqiqotda matn tahlili (textual analysis), interpretativ tahlil va qiyosiy yondashuvlardan foydalanildi. Matn tahlili orqali adabiy asarlardagi leksik, semantik va stilistik vositalar o'rganildi. Interpretativ tahlil esa asarlardagi yashirin ma'no va axloqiy g'oyalarni aniqlashga qaratildi. Bu jarayonda adabiyotning axloqiy narrativ tuzilmasi muhim ahamiyat kasb etadi, chunki narrativ usul o'quvchining voqealarni anglashiga va ularga baho berishiga ta'sir qiladi (Müller, 2008).

Shuningdek, tadqiqotda adabiyotning madaniy va axloqiy funksiyalarini aniqlashda nazariy manbalarga tayangan holda konseptual tahlil amalga oshirildi. Baumbach va boshqalar ta'kidlaganidek, adabiyot nafaqat mavjud qadriyatlarni aks ettiradi, balki yangi qadriyatlarni shakllantiruvchi va tarqatuvchi vosita sifatida ham namoyon bo'ladi. Shu bois tadqiqotda adabiyotning reflektiv (aks ettiruvchi) va konstruktiv (yaratuvchi) funksiyalari alohida ko'rib chiqildi. Bundan tashqari, tadqiqotda adabiyotning til o'qitishdagi amaliy ahamiyatini aniqlash uchun EFL/ESL konteksti asos qilib olindi. Bu borada adabiy matnlarning til o'rganishga integratsiyalashgan holda ta'sir etishi hisobga olindi (Hişmanoğlu, 2005). Adabiyot orqali til ko'nikmalarini rivojlantirish bilan bir qatorda, o'quvchilarda axloqiy va madaniy kompetensiyalarni shakllantirish imkoniyati mavjudligi alohida ta'kidlandi (Khan & Alasmari, 2018).

Natijada, qo'llanilgan metodologik yondashuvlar adabiyotning EFL/ESL ta'lim jarayonidagi ko'p qirrali rolini aniqlashga imkon berdi. Tadqiqot adabiy matnlarning lingvistik, madaniy va axloqiy jihatlarini kompleks tarzda o'rganishga asoslangan bo'lib, bu esa uning ilmiy asoslanganligini ta'minlaydi.

Natijalar va muhokama

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, adabiyot EFL/ESL ta'lim jarayonida ko'p funksiyali pedagogik vosita sifatida namoyon bo'ladi. U nafaqat lingvistik bilimlarni shakllantiradi, balki o'quvchilarning axloqiy va madaniy dunyoqarashini ham rivojlantiradi. Adabiy matnlar orqali tilning real kontekstda qo'llanilishi ta'minlanadi, shu bilan birga o'quvchilarning emotsional va kognitiv rivoji ham qo'llab-quvvatlanadi (Hişmanoğlu, 2005).

Adabiyotning muhim jihatlaridan biri uning insoniy tajribani aks ettirish va tushuntirish qobiliyatidir. Shu sababli adabiy asarlar o'quvchilarda empatiya, bag'rikenglik va ijtimoiy ongni shakllantirishga xizmat qiladi. Masalan, Romeo and Juliet asarida jamiyatdagi ijtimoiy ziddiyatlar, murosasizlik va stereotiplar fojeaga olib kelishi tasvirlanadi. Ushbu asar orqali talabalar insoniy munosabatlar, ijtimoiy adolat va bag'rikenglikning ahamiyatini anglaydi. Bu esa adabiyotning axloqiy-tarbiyaviy funksiyasini tasdiqlaydi (Gupta & Tiwari, 2017).

Xuddi shuningdek, Oliver Twist romanida ijtimoiy tengsizlik, kambag'allik va jamiyatning zaif qatlamlariga bo'lgan befarqligi tanqid qilinadi. Dickens asarlari orqali o'quvchilarda adolat, g'amxo'rlik va ijtimoiy mas'uliyat kabi qadriyatlar shakllanadi. Bu esa adabiyotning ijtimoiy muammolarni yoritish va ularga tanqidiy yondashuvni shakllantirishdagi rolini ko'rsatadi (Nayar, 2009).

She'riyat ham axloqiy tarbiyada alohida o'rin tutadi. Masalan, The Man He Killed she'rida urushning mantiqsizligi va insoniylikka zid jihatlari ochib beriladi. Ushbu asar orqali tinchlik, insonparvarlik va hamdardlik kabi qadriyatlar ilgari suriladi. She'riy matnlarning emotsional ta'siri kuchli bo'lgani sababli, ular o'quvchilarning ichki dunyosiga chuqur ta'sir ko'rsatadi va axloqiy xulosa chiqarishga undaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatadiki, adabiyot mavjud ijtimoiy va madaniy qadriyatlarni aks ettirish bilan cheklanib qolmay, balki yangi qadriyatlarni shakllantirish va rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Baumbach va boshqalar ta'kidlaganidek, adabiyot madaniy tizimlarni tanqid qiluvchi va muqobil qarashlarni taklif etuvchi vosita sifatida faoliyat yuritadi. Shu jihatdan u jamiyatdagi mavjud stereotiplarni qayta ko'rib chiqishga va yangi ijtimoiy me'yorlarni shakllantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, adabiyot o'quvchilarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Collins (1993) fikricha, o'qish jarayoni inson tafakkurini chuqurlashtirib, murakkab g'oyalarni anglash va tahlil qilish imkonini beradi⁵. Adabiy matnlar bilan ishlash jarayonida o'quvchilar voqealarni tahlil qilish, sabab-oqibat aloqalarini aniqlash va mustaqil xulosa chiqarishga o'rganadi.

Shuningdek, narrativ tuzilma va hikoya qilish usuli ham o'quvchilarning axloqiy qarashlariga ta'sir etadi. Müller (2008) ta'kidlaganidek, adabiyotdagi nuqtai nazar va narrativ struktura o'quvchining voqealarni qanday qabul qilishiga va ularga qanday baho berishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bu esa adabiyotning nafaqat informatsion, balki transformativ (o'zgartiruvchi) funksiyasini ham tasdiqlaydi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari adabiyotning EFL/ESL ta'lim jarayonida quyidagi asosiy funksiyalarni bajarishini ko'rsatdi:

- lingvistik kompetensiyani rivojlantirish;
- madaniy va ijtimoiy ongni shakllantirish;
- axloqiy qadriyatlarni singdirish;
- tanqidiy fikrlashni rivojlantirish.

Demak, adabiyot EFL/ESL darslarida nafaqat o'quv materiali, balki shaxsni har tomonlama rivojlantiruvchi muhim pedagogik vosita sifatida qaralishi lozim.

Xulosa

Mazkur tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, adabiyot EFL/ESL darslarida axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda muhim va samarali pedagogik vosita hisoblanadi. U nafaqat til o'rganish jarayonini boyitadi, balki o'quvchilarning shaxsiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Adabiy matnlar orqali tilning tabiiy qo'llanilishi, kontekstual mazmuni va kommunikativ imkoniyatlari ochib beriladi, bu esa til kompetensiyasining kompleks shakllanishini ta'minlaydi (Hişmanoğlu, 2005).

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, adabiyot orqali talabalar empatiya, hurmat, mas'uliyat, adolat va g'amxo'rlik kabi universal insoniy qadriyatlarni samarali o'zlashtiradi. Bu jarayon ko'pincha bilvosita tarzda amalga oshadi, ya'ni o'quvchilar adabiy obrazlar, konfliktlar va voqealar orqali axloqiy xulosalar chiqaradi. Akin (1995) ta'kidlaganidek, bunday qadriyatlar shaxsning ijtimoiy va axloqiy kamolotida muhim o'rin tutadi.

Shuningdek, adabiyot o'quvchilarning tanqidiy va analitik fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Adabiy matnlar bilan ishlash jarayonida o'quvchilar voqealarni tahlil qilish, sabab-oqibat aloqalarini aniqlash va mustaqil fikr yuritishga o'rganadi. Collins (1993) fikricha, o'qish jarayoni tafakkurni chuqurlashtiradi va murakkab g'oyalarni anglash imkonini kengaytiradi.

Bundan tashqari, adabiyot madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish va global dunyoqarashni shakllantirishda ham muhim vosita hisoblanadi. Zamonaviy jamiyatda turli madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro aloqalar kuchayib borayotgan bir paytda, adabiyot o'quvchilarga boshqa xalqlarning qadriyatlari va turmush tarzini anglash imkonini beradi (Pantić, 2006). Shu bois, adabiyot ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida qaralishi lozim. Baumbach va boshqalar ta'kidlaganidek, adabiyot nafaqat mavjud ijtimoiy va madaniy qadriyatlarni aks ettiradi, balki yangi qadriyatlarni shakllantirish va ularni jamiyatga tatbiq etish imkonini ham beradi. Shu jihatdan u nafaqat aks ettiruvchi, balki transformativ (o'zgartiruvchi) pedagogik vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, adabiyot EFL/ESL ta'limida ko'p qirrali funksiyani bajaradi: u lingvistik kompetensiyani rivojlantiradi, madaniy ongini shakllantiradi, axloqiy qadriyatlarni singdiradi va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. Shunday qilib, adabiyot nafaqat estetik zavq manbai, balki insoniyatning axloqiy va madaniy rivojlanishini ta'minlovchi muhim pedagogik vosita sifatida baholanishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Akin T. Character Education in America's Schools. – Innerchoice Publishing, 1995.
2. Baumbach S., Grabes H., Nünning A. Literature and Values: Literature as a Medium for Representing, Disseminating and Constructing Norms and Values. – Trier: Wissenschaftlicher Verlag Trier, 2009.
3. Collins N.D. Teaching Critical Reading through Literature. – ERIC Clearinghouse on Reading, English, and Communication, 1993.
4. Gupta A., Tiwari S.K. Shakespeare's Women Characters as a Mirror of Society // International Journal of English Literature and Social Sciences. – 2017. – Vol. 2, No. 6. – P. 239–244. – DOI: 10.24001/ijels.2.6.13.
5. Hişmanoğlu M. Teaching English through Literature // Journal of Language and Linguistic Studies. – 2005. – Vol. 1, No. 1. – P. 53–66.
6. Müller W.G. An Ethical Narratology // Ethics in Culture. – Berlin: De Gruyter, 2008. – P. 117–130.
7. Nayar P.K. A Short History of English Literature. – Foundation Books, 2009.
8. Pantić N. Moral Education through Literature // Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja. – 2006. – Vol. 38, No. 2. – P. 401–414. – DOI: 10.2298/ZIPI0602401P.
9. Qayumov O. Adabiyot nazariyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2005. – 256 b.
10. Yo'ldoshev Q. Adabiyot o'qitish metodikasi. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi nashriyoti, 2013. – 320 b.
11. Выготский Л.С. Психология искусства. – Москва: Педагогика, 1987. – 344 с.
12. Лотман Ю.М. Анализ поэтического текста. – Санкт-Петербург: Просвещение, 1992. – 271 с.